

Účelové věty
Purpose clauses
(vyjádření českého aby)

ÚČELOVÝ INFINITIV

Pokud říkáme, za jakým účelem nějaká činnost či děj probíhá, můžeme použít vazbu

in order to + infinitiv nebo
so as to + infinitiv (ta je méně běžná).

Oba děje musí mít **stejný podmět**:

I went out **in order to** buy some bread.

We always get up early **so as to** get to work in time.

Pokud je účel **záporný**, přidáme před to částici **not**:

I get up early in order **not to be** late.

She always writes down people's names
so as **not to forget** them.

V běžné mluvené řeči se **in order** a **so as** vynechává, takže ve větě zbude pouze tzv. **účelový infinitiv**:

I went out **in order to buy** some bread. =
I went out **to buy** some bread.

I work hard **in order to be** rich and famous. =
I work hard **to be** rich and famous.

We always get up early **so as to get** to work in time. =
We get up early **to get** to work in time.

For sentences such as „Chtěl, aby odešla“, the following construction is required: "He wanted her to leave,,

Subject + Object + Infinitive

Chce, aby ho jeho rodina chápala.

He wants his family to understand him.

Chci, abys zůstal.

I want you to stay.

She wants him to call.

Chce, aby zavolal.

Chtěli, abychom pomohli.

They wanted us to help.

Chci, aby šel.

I want him to go.

Chceš, aby zůstala?

Do you want her to stay?

Chtěla, abych jí to řekl.

She wanted me to tell her.

Potřebovala, abych jí pomohl.

She needed me to help her.

Nedovolili mi, abych šel s nimi.

They didn't allow me to go with them.

Záporný účel

Pokud chceme vyjádřit záporný účel (aby ne...), je **v případě shodných podmětů** v obou částech věty nejlepší používat vazbu **in order not to + infinitiv - běžné**
so as not to + infinitiv – více formální

Vynechání **in order** a **so as** je velmi neformální:
I get up early **in order not to be** late.
I get up early **not to be** late. - informal

Formální: Doporučuje se používat
in order not to nebo **so as not to**.
I closed the door in order not to wake the baby.

Neformální: Samotné **not to** se v běžné konverzaci objevuje.
I wrote it down not to forget.

Tento způsob nelze použít, když jsou podmínky odlišné:

Tyto věty začínají na
so that nebo
in order that - formální.

V běžné angličtině lze v určitých případech vynechat
i „so that“:

I opened the door **so that** they **could** get in. =
I opened the door **for them to** get in.

I work **so that** my family **can** have enough money. =
I work **to earn** enough money for my family.

Vazby s holým infinitivem (bez TO)

I can't **make you study**.

Nemohu vás nutit, abyste se učili.

Will you **let me borrow** this?

Dovolíš mi, abych si to půjčil?

HELP sb do sth / HELP sb to do sth

Se slovesem **help** je možné používat infinitiv s TO i bez TO.

Who will **help me carry** him? – *Kdo mi ho pomůže odnést?*

My parents always **helped me to get** over my problems. – *Rodiče mi vždy pomáhali překonávat problémy.*

Slovesa smyslového vnímání

U sloves **see, hear, notice, feel** apod. se používá vazba s infinitivem **bez TO**.

They **saw him leave** the house. – *Viděli, jak odešel z domu (viděli ho odejít)*

They **heard him return** late at night. – *Slyšeli, jak se vrátil pozdě v noci.*

I **felt something touch** my hand. – *Cítil jsem, jak se něco dotklo mé ruky.*

S těmito slovesy lze použít i přítomné příčestí (-ING), potom však věta má jiný význam:

I heard somebody **start** a car. – *Slyšel jsem, jak někdo nastartoval auto. (proběhlo to)*

I heard somebody **starting** a car. – *Slyšel jsem, jak někdo startoval auto.*